

Ani de școală... Un spațiu restrins și totuși încăpător al vieții, când din copil devii pe nesimțite adolescent, din adolescent tinăr, fiind mine altul decât azi, dar păstrând ceva din ziua de ieri. Anii marilor descoperiri, când un poet, un tablou, un concert, o formulă matematică îți deschid un drum nebănuț de lămpede. În jurul tău plutesc zeci de atracții, cunoștințele se întind pe o cale atât de largă și în mijlocul acestui candelabru cap amănunțit, începe să se contureze chipul celui care vei fi mine. Încotro îți vei îndrepta pașii?

Revoluția socialistă a înlăturat obstacolele înfrupte de mărunt și marie interese ale burghezo-moșierimii în calea visurilor firești ale tinereții. Porțile școlilor sunt larg deschise, ca și ale vieții. Singura problemă — și de altfel cea mai gravă — rămâne alegerea drumului. Sint anii când din multe incitații, reale sau aparente, trebuie să alegi una singură, pe cea esențială, careia îi vei dăruia toate energiile. Familia, școala, tinărul în cauză nu-și împart, în aceas-

tă privință, răspunderile, ci și le suprapun, determinând nu o carieră oarecare, ci însăși axa unei vieți. Tinărul care, o dată terminată școala medie, se vede silit să hotărască în câteva zile, pentru că până atunci nu și-a pus din plin întrebarea ce anume profesie va îmbrățișa, nu este decât aproximativ pregătit pentru viață. A înțeles aproximativ, a ascultat aproximativ sfaturile părinților și ale familiei, și-a aplecat aproximativ urechea asupra propozițiilor lui însuși. Va intra în primul institut, în prima facultate sau școala tehnică ieșită în drum, sau acolo unde va găsi locuri libere, se va trezi cu o profesie care nu pește mult se va dovedi alături de aspirațiile lui, sau pe care o va sluji, de asemenea aproximativ. A ocolit prima lui luptă deschisă cu viața. În această situație, unii, nesuportind regretete, se întorc din drum și o iau de la capăt. Dar cine le mai poate înapoia timpul pierdut? Anii de școală nu sint numai perioada acumulării de cunoștințe, ci răscrucea în care se hotărăște viitorul fiecăruia în parte. Citim biografiile marilor oameni de știință sau artă și acest adevăr ne apare cu toată clarita-

tea. Iar atunci când, în viața unor asemenea oameni, marele mesaj al vieții a apărut țirziu, ca o revelație, ne convingem, încă o dată, că au fost de vină numai asprele, nedreptele condiții ale societății bazate pe exploatare.

Dar, în afară de aceste biografii pe care le cunoaștem prin intermediul literaturii, avem printre noi biografiile vii, exemplele atât de grăitoare ale celor care îmbogățesc zi de zi domeniul științei și culturii românești, ridicându-și pe culmi abia întrezărite ieri. Luând cunoștință — și fenomenul este atât de frecvent astăzi — de o nouă contribuție de valoare a savanților noștri la patrimoniul științei contemporane, ne punem, în modul cel mai firesc, întrebarea: care a fost drumul acestor cercetători neobișnuiți? De unde au început? Căutând răspunsul, vom ajunge întotdeauna la anii de școală, la vârsta atât de solicitată de căutări a adolescenței. Desigur, fiecare drum în parte a avut particularitățile lui, și tocmai de aceea scotim ca merit să înfățișăm tinerilor noștri citorii câteva imagini ale acestor amintiri din anii de început.

NE VORBESC: ACADEMICIENII Eugen MACOVSCI, Ștefan MILCU, Miron NICULESCU, N. THEODORESCU, Gh. VRĂNCEANU și doctorii N. CAJAL, C. S. NICOLAESCU-PLOPȘOR — membri corespondenți ai Academiei R. P. R.

Amintiri din anii de ȘCOALA

„Bucuria de a învinge singur“

„Adeseori îmi amintesc de unul dintre cei mai iubii dascăli ai mei, unul din oamenii căruia îi datorez alegerea drumului în viață, și multe din succesele mele științifice: profesorul de științe fizice și chimice Gheorghe Chicu — ne spune academicianul Eug. Macovschi, directorul Institutului de biochimie. Parcă-l văd la catedră, înalt, voinic, cu păr argintiu și cu privirea pătrunzătoare, dar blândă, îndreptată spre clasă. El a fost primul om care m-a deprins cu pasiunea științei. În orele de clasă, și după sfârșitul lor, în după-amiezele petrecute în laborator, în conferințele pe care ni le ținea, grija principală a profesorului era aceea de a stimula în noi dragostea pentru știință, pentru descoperirea tainelor naturii. N-am să uită niciodată emoția și mândria de care am fost cuprins când profesorul, văzând că mă interesez îndeaproape de problemele pe care el ni le ridică la lecții, mi-a încredințat cheia laboratorului de fizică și chimie al școlii, spunându-mi că pot lucra acolo oricând am timp liber. Prea mult timp liber nu aveam, dar mi l-am creat, organizându-mi minuițos întreaga activitate școlară și extra-școlară. Puteam oare să nu mă folosesc de această țară a minunilor pe care mi-o deschidea cheia laboratorului?“

Fără să forțăm imaginea, putem spune că aceea a fost cheia întregii cariere a binecunoscutului nostru om de știință... „Apoi am deprins pasiunea cititului. Încă din liceu am studiat „Fizica“ lui Chwolson, „Ezotele chimiei“ de Mendeleev, „Chimia organică de Menșutkin și altele. Desigur, le-am păstrat doar cu ajutorul explicațiilor pe care profesorul ni le dădea în ședințele cercului de fizico-chimie. Conducându-ne pași cu griji și înțelegere, profesorul ne lăsa uneori „de capul nostru“, dar sub supravegherea lui, să facem cele mai năstrușnice „experiențe“, pe care apoi le comentam. Adesea ne dădea spre experimentare aparate dinadins defectate, sau substanțe impure, învățându-ne să descoperim și să înlăturăm defecțiunile. Răbdarea și meticulozitatea în studiu, alcătuirea planurilor de acțiune, conștințiozitatea în studiu, exactitatea în efectuarea măsurătorilor, toate acestea le-am deprins pe băncile școlii și m-au ajutat la formarea spiritului de observație, a spiritului critic în muncă — calități ce mi-au fost de mare folos mai târziu, când am pornit pe drumul cercetării științifice. Foarte important pentru această vîrstă este să obții fiecare succes prin strădania ta personală, nimic să nu-ți vină de-a gata din afară. Desigur, e mai ușor să întreb pe altul cînd nu știi ceva, sau să fi ajutat de un coleg mai pregătit sau de părinți. Bucuri unui succes nu o vei avea însă decât atunci cînd vei munci tu, cînd vei învinge prin efort greutățile, cînd te vei bucura și frămînta sincer pentru insuccese. Pasiunea muncii, a eforturilor — asta trebuie să deprîndi tinărul pe băncile școlii. Hărnicia deprinsă acum (cu alte cuvinte respectul pentru muncă) nu-l va mai părăsi niciodată.“

„Îmi plăcea să cunosc, să aflu, să descopăr...“

„Am intrat în prima clasă a liceului din Turnu-Severin — ne spune academicianul Ștefan Milcu, directorul Institutului de Endocrinologie — știind doar că merg „să învăț mai departe“. Mă așteptam că școala să-mi ofere ceea ce îmi trebuie. Prima desmințire am căpătat-o în clasa a doua, cînd profesorul de limba română ne-a citit câteva pasaje dintr-o piesă nouă apărută, care se numea „Înșir-te mărgărite“ de Victor Eftimiu. Această lectură, care dovedea că profesorul nu se limita la litera programului, mi-a făcut cunoscut că există o lume întreagă în afara manualelor. Am căutat, bineînțeles, cartea, am citit-o și m-am oferit să fac prima mea compunere în afara materialului școlar. Astfel mi s-a deschis lumea literaturii. O carte a atras pe cealaltă și, cu înecut, mi-am format o mică bibliotecă. N-am înțeles mare lucru cînd la vîrsta aceea „Regele Lear“, dar am aflat că există asemenea probleme tulburătoare. Domenii diferite începeau să mă intereseze. Curtea interioară a liceului era plină cu busturi, fragmente de lespezi cu inscripții etc., adunate de prin împrejurimi, mărturii ale lumii romane. Ele se legau în mod firesc cu lecturile și, prin clasa a treia, eram convins că voi deveni istoric sau arheolog. Dar în clasa a patra am luat contact cu știința, care avea să determine toată dezvoltarea mea ulterioară. Poate că obiectul în sine — științele naturale — n-ar fi avut darul să mă atragă, dar profesorul ținea niște lecții atât de pasionante, curteze interioară de această artă. Printr-un prieten mai vîrstnic, muncitor, am luat contact și cu literatura marxistă. Toate acestea au făcut ca pentru mine să nu mai existe nici un fel de îndoielă: trebuia să mă consacru științei care se ocupa de mîrfle probleme ale omului. Această știință mi se părea a fi biologia. Am urmat medicina de pe poziția biologului, și cred că n-am greșit. Sint profund recunoscător profesorului care mi-a deschis această cale și care m-a îndemnat să caut cît mai multe cunoștințe în afara școlii.“

„Dacă știi să muncești, nimic nu e prea greu“

Există științe care rămîn, pentru cei mai mulți dintre noi, un simbol al abstracțiilor și al celor mai mari dificultăți. Una dintre ele este, fără nici o îndoială, matematica. Nu trebuie să facem un apel prea insistent la amintiri pentru a ne aminti greutățile de care ne-am izbit în anii de școală în acest domeniu, căruia, pe atunci, nu-i vedeam nici un fel de aplicație practică. Un matematician era un om care preda matematica, iar cel care o învăța se supunea pur și simplu unui program. Astăzi, cînd nenumărate domenii ale vieții noastre de toate zilele solicită tot mai des sprijinul matematicii, vechile prejudecăți au dispărut. Dar privim cu și mai multă admirație pe cei care s-au consacrat acestei științe cu ani și ani înainte, întrevîzînd utilitățile de azi. Un exemplu grăitor este și acad. N. Theodorescu, decanul Facultății de matematică și mecanică a Universității din București.

„Pînă în clasa a treia de liceu — ne spune dînsul — eram atras puternic de literatură, l-am rămas și astăzi credincios, dar numai în calitate de cititor. Matematica mi se părea o știință indescifrabilă. Mă împăcam mai lesne cu... sportul. Dar tocmai faptul că matematica îmi ridică mereu dificultăți mi-a determinat profesia. Îmi amintesc precis cum într-o zi, cînd, deși pregătit pentru un meci de fotbal, a trebuit să rămîn acasă deoarece ploua. M-am hotărît să iau taurul de coarne și să rezolv toate problemele de matematică din manual pe care nu le rezolasem pînă atunci. Încordîndu-mi atenția, am reușit mult mai ușor decît credeam. Logica impecabilă a problemelor mi-a arătat că dificultățile erau doar aparente. Am rezolvat și problemele de care încă nu ajunssem în clasă. A doua zi, cînd profesorul a predat lecția următoare, m-am surprins murmurînd rezolvările. La întrebările profesorului, am răspuns sigur pe mine. Atunci mi s-a acordat cel mai frumos calificativ din cariera mea. Profesorul a fost atât de mulțumit de răspunsurile mele, încît a crezut că... repetam clasa! De atunci, fiecare problemă îmi solicita atât de mult atenția, încît manualul mi s-a părut sărac. M-am abonat, la îndemnul profesorului meu, la „Gazeta matematică“, și am început să dezleg cu asiduitate. La prima problemă rezolvată, „Gazeta matematică“ a publicat un mare număr de rezolvări, dar... numele meu lipsea. Am fost foarte afectat și i-am spus și profesorului. Zimbînd, el mi-a întins din nou revista, arătîndu-mi că problema rezolvată purta, chiar sub titlu, numele meu. Restul e destul de simplu. Am rămas matematician. Bineînțeles, a trebuit să muncesc din ce în ce mai serios. Cunoștințele căpătate astăzi îmi impun în mine să le completez, o parte o cerea pe cealaltă. În matematică nu poți trece de obstacole ocolindu-le, ci

nimal luîndu-le peiști. Este drept că pe atunci încă mă circa imaginea literară a matematicianului distrat, purtînd mereu sub braț o umbrelă, uitîndu-și numărul casei unde locuiește, vorbind în fața a 3-4 studenți. Oricine vine acum la facultatea noastră își dă seama cît de radical s-au schimbat lucrurile. Se apropie timpul cînd nici un domeniu al cunoașterii nu se va putea lipsi de ajutorul matematicii. De aceea se acordă atîtă importanță studiului acestei științe, și profesorii de astăzi și de mine vor forma fără îndoială matematicieni bine pregătiți.“

„N-am luat nimic ușor“

Există și cazuri, extrem de rare de altfel, cînd inclinațiile s-au manifestat de la bun început cu o vigoare deosebită, nelăsînd nici un dubiu asupra profesiei viitoare. Se pune însă întrebarea: pentru cine nu exista acest dubiu? Pentru elevul, încă un copil? Pentru părinți? Pentru profesori? Astăzi, în regimul nostru, aptitudinile deosebite sint remarcate cu promptitudine și întreaga societate ajută la dezvoltarea lor. Înainte vreme însă, problema se punea într-un mod înstrîștor de diferit. De aceea, un învățător sau un profesor care, întrevîzînd în elev manifestarea unui talent, se lupta pentru promovarea lui, rămîne, mai mult decît o amintire dînoasă, un „al doilea părinte“. Despre un astfel de învățător ne-a vorbit acad. Gh. Vrănceanu, profesor de geometrie la Facultatea de matematică și mecanică. Dintr-o familie de țărani nevoiați, actualul academician a luat contact cu matematica tot atât de firesc cum ar fi luat contact cu viața obișnuită a satului de atunci. Înregistrat cu acest talent rar, problema de aritmetică din clasele primare i se părea cel puțin la fel de clare ca lîterele aflatelor lui. Nu-și putea explica de fel de ce alți copii se încercau în probleme. N-a înțeles

„Organizare... matematică“

„Dacă mă străduiesc să-i îndrum pe tinerii care dovedesc interes pentru știința noastră — ne spune acad. Miron Niculescu, directorul Institutului de matematică — este pentru că vreau ca de la început ei să pornească pe un drum drept, înțelegînd bine ce căi li se deschid în față. În primul an de liceu, aritmetica nu mi-a spus prea mult. Dar în clasa a doua, am descoperit ceva cu totul nou: raționamentul geometric. Am ajuns curînd în posesia unui vechi manual cu probleme de geometrie, pe care le-am rezolvat în vacanța mare. Dar încă nu avusesem „revelația“ matematicii. Mă atrăgeau, deopotrivă, fizica, chimia, foarte mult literatura, limbile străine. Profesorul de latină, prin modul lui excepțional de predare, mi-a pus prima oară

problema profesiei mele viitoare. Eram apropiat hotărît să-i urmez exemplul. Dar profesorul de matematică nu-și pierduse din vedere elevul. Eram, tot datorită lui, mai mulți elevi abonați la „Gazeta matematică“. Ni se părea că revista vine dintr-o lume inaccesibilă, de la o mare înălțime. Cînd am văzut că pot rezolva o problemă, mi s-a părut că se datorește întâmplării. Apoi... a urmat un moment de neuitat, atunci cînd mi-am văzut o notă tipărită în revistă. Mi-e vie și acum

în minte senzația debutului. A venit încă o notă publicată, apoi un articol, apoi... Îmi alessem drumul. Munceam mult, dar aveam mereu noi satisfacții. Așteptam vacanțele pentru a mă ocupa în rezolvarea unor noi probleme. Matematica mi-a organizat însușirea tuturor celorlalte cunoștințe. Cum aș putea, deci, să uit figura profesorului meu care mi-a deschis porțile acestei științe, drumul întregii mele vieți?“

„Pasiunea se descoperă studiînd cu pasiune“

De asemenea, determinat de pasiunea însușită de un profesor a fost și cariera cunoscutului nostru arheolog dr. C. S. Nicolaescu Plopșor, membru corespondent al Academiei R.P.R. Dacă ne mîndrim astăzi cu descoperirile în domeniul paleoliticului din Valea Dirjoului și cu descoperirile de alte șantiere încă în curs de studiu, aceasta se datorește și profesorului de liceu care își îndemna elevii, în fiecare vacanță, să strîngă „cioburi și onse de urinași“, și să le aducă la muzeul liceului. Tatăl elevului era amărît de calea aceasta. A stat de vorbă cu profesorul și i-a spus: „Nu faci bine, domnule profesor, că-mi pui copilul pe un drum greșit. Eu cunosc două feluri de oameni care umblă după ce n-au pierdut: vîntătorii și pescarii. Dar nici pescar, nici vîntător n-am văzut pîrcospit. Acum mai năsoșiși dumneața altă meserie, să-mi umberle cioburi după poacove de cai morți. Barem vîntătorii și pescarii mai aduc cîteodată în traisă ceva de băgat în oală, dar arheologii ce-o să facă cu ciobule?“ Ingridorarea părintelui s-a dovedit neîntemeiată. Tinărul căpătase o pasiune de care nu

nic de ce învățătorul îl pune, pe cînd era abia în clasa a doua primară, să-i țină locul la clasa a patra. Ceea ce este firesc nu mai trebuie, desigur, explicat! Învățătorul își dăduse însă seama că a înțeles un copil cu însușiri deosebite și a depus toate eforturile pentru a-i convinge pe părinți să-l lase „mai departe“ la liceu. A fost primul copil de țărani din satul Valea Hogei care a pătruns în liceul din Vaslui. Și, bineînțeles, matematica i s-a părut cel mai ușor obiect de studiu din lume. Trecerea către geometrie s-a făcut cu ajutorul unui... trunchi de piramidă. Profesorul explica atât de elegant, elementele demonstrației se încheagau atât de armonios, încît elevul s-a simțit în fața unei adevărate opere de artă. Însesemna însă asta că el a privit cu ușurință studiul? Nicidcum. Altfel ar fi rămas un diletant. Însușirile naturale s-au dezvoltat datorită unei voințe remarcabile. Munca perseverentă, neînteruptă, făcută științific — spune academicianul de azi — m-a dus către succesele de mai târziu. M-am obișnuit de cînd eram elev să nu pierd timpul, să nu-mi scape orele printre degete. Apoi, încet-încet, învățătura a început să devină pentru mine o adevărată desfătare.“

„Nici un obiect nu-mi era indiferent“

„Profesiunea mea — spune dr. N. Cajal, membru corespondent al Academiei R.P.R., director adjunct al Institutului de inframicrobiologie — a fost determinată în mare parte de faptul că și tatăl meu era medic. Dar, desigur, profesia tatălui nu este întotdeauna un ghid. Am ales medicina și pentru că tot ceea ce am învățat la liceu convergea, după părerea mea, către acest domeniu. În anii de școală am primit un dar neprețuit: setea de cultură. Pot spune că nici un obiect nu-mi era indiferent, de pe atunci eram convins că aceste cunoștințe îmi vor folosi direct în profesia mea, deși veneau din cele mai variate domenii. Găsesc că este de prisos să mai spun că fără literatură, fără cunoașterea cîtorva limbi străine un om de știință nu poate fi niciodată bine pregătit. Vreau să amintesc un singur exemplu: desenul. Profesorul nostru organiza trimestrial o expoziție cu lucrările elevilor. Exigența era extrem de mare și de aceea pentru un elev era o adevărată victorie să-și vadă desenul expus. Faptul ne stimula enorm. Mai este

s-a mai despărțit și care a fost dezvoltată, mai târziu, cînd a urmat cursurile lui Vasile Pirovan. Chiar în timpul refugului, datorat primului război mondial, elevul descoperă, pe malul Prutului, la Știnca Doamnei, niște unelte de cremene. Profesiunea îi era definitiv stabilită! Albumul de preistorie, pe care l-l dăruise profesorul de liceu se dovedise fecund și pe teritoriul țării noastre. Ceea ce învățase tinărul în școală găsește corespondență în pămîntul patriei. Expuse astfel lucrurile par simple și firești. Dar simțim, din fiecare cuvînt, toată imensa participare a îndrumătorului, a celui care a știut, încă din anii adolescenței, să determine o atît de fructuoasă carieră. Poate ar părea de prisos, dar trebuie să adăugăm că pasiunea singură ar fi fost cu totul insuficientă. În această profesiune nu se obțin cu ușurință rezultate spectaculoase. Ani în șir munca se desfășoară aparent monotona, deși pretinde să ai toate energiile încordate. Numai obișnuința unei activități disciplinate, de o mare rigoare științifică, îl poate conduce pe arheolog la succes, iar acest mod de activitate se învață încă de pe băncile școlii. „Desigur, școala medie — ne spune C. S. Nicolaescu Plopșor — dă elevului bazele culturii generale. Dar elevul încă, tinărul trebuie să-și descopere pasiunea vieții sale, să știe încotro se va îndrepta, iar pasiunea aceasta și-o descoperi învățînd. Nici o materie nu-și va dezvălui frumusețile lenegului care o va frunzări în grabă. Ca să descoperi cît de frumoasă e fizica trebuie să începi de la descifrarea cu răbdare a primelor sale legi. La fel cu matematica, literatura și celelalte. Abia pe urmă poți să-ți dai seama care anume ramură a științei sau artei te face să vibrezi mai mult. Deci, încă o dată, sfatul meu: pasiunea se descoperă studiînd cu pasiune.“

*
Experiencia oamenilor de știință care ne-au vorbit despre începuturile muncii lor este, desigur, mult mai vastă. Din aceste rînduri — fără îndoială că elevii, cei cărora ne adresăm, vor avea de extras totuși multe învățăminte. Și dacă ei, în anii trecutului, au trebuit să învingă nenumărate greutăți pentru a putea învinge, elevii de azi au marea bucurie de a avea toate căile deschise spre știință și cultură. „Totul depinde de voi“ — vă spune generația mai vîrstnică.
MIHU DRAGOMIR
Fotografiile de N. STELORIAN

Fiecare tinar — participant activ la dezbaterele din cercul politic

leneș Iosefina de la Intreprinderea de piele și încălțăminte „Străduința” Suceava este propagandistă de 8 ani. Peste 200 de tineri au absolvit cercurile conduse de ea.

— Si cu oricare dintre ei ai sta de vorba îți va mărturisii că în cercul de învățămînt politic U.T.M., condus de Iosefina, a învățat multe lucruri folositoare care i-au ajutat în viață, că propagandista i-a dezvoltat interesul pentru studiu, pentru învățatură.

— Aceasta este și dorința propagandistului. Într-o discuție pe care am avut-o, ea spunea: — Consider că nu-i suficient ca organizația U.T.M. să se mulțumească cu înscrierea tinerilor în învățămîntul politic, cu predarea regulată a lecțiilor, după graficul întocmit. Organizația U.T.M. și propagandistul trebuie să se ocupe de fiecare tinar în parte, să-l ajute, să-l îndrumă în studiu. Fiecare cursant trebuie ajutat să devină un participant activ la toate dezbaterele din cercul politic.

De la început, în cadrul așezării generale U.T.M., propagandista a deschis o discuție despre necesitatea participării fiecărui cursant la toate lecțiile.

Discuția din adunarea generală a fost continuată la prima ședință a cercului politic. Înainte de a expune lecția, propagandista a arătat că de mult pierde un cursant cînd lipsește de la o lecție, seminar sau alte acțiuni organizate în cadrul cercului.

Discuțiile colective și individuale pe această temă nu au intruziv să-și arate roadele. La cele 3 ședințe ale cercului, ținute pînă în prezent, nu a lipsit nici un tinar. Propagandista se străduiește să realizeze o participare activă a tinerilor cerind-le să studieze, să ia parte la dezbaterile din cerc.

Cînd a predat prima lecție, propagandista a avut în același timp grijă ca fiecare cursant să-și poată lua cit mai multe notițe. După ce a recomandat bibliografia, pînă la organizarea discuțiilor, s-a înțeles că fiecare cursant la locul de muncă, s-a interesat de felul cum studiază, l-a ajutat în organizarea studiului. O mare parte dintre tineri, printre care: Ursache Octavian, Cocos Ioan, Birsan George, începuseră să citească și cărțile de literatură beletristică recomandate: „Bărăgan”, „Po-

concrete din întreprindere, insistînd asupra necesității combaterii unor manifestări negative, așa cum ar fi egoismul. Ei au vorbit despre necesitatea dezvoltării tot mai mult a spiritului tovarășesc, de înțajitorare, ca o trăsătură morală ce trebuie să-l caracterizeze pe fiecare tinar.

Exigență, propagandista nu s-a declarat înțins de deplin mulțumită de desfășurarea primului seminar. Nu toți tinerii au participat la discuții; ea și-a propus ca la viitoarele seminarii să antreneze în special pe cei mai puțin înținși.

Paralel cu aceasta, de la început, propagandista s-a îngrijit de organizarea unor activități interesante care să contribuie la însușirea materialului predat. Astfel, nu de mult propagandista a anunțat organizarea unei discuții în cerc, pe tema: „Cum să ne comportăm în societate”.

Activitatea cercului este de abia la început. Îngrijindu-se de modul în care studiază fiecare tinar, de contribuția pe care o va aduce el în dezbaterile din cercul politic, propagandista a prevăzut și alte acțiuni. Astfel, cerînd sprijinul comitetului organizației de bază U.T.M., a dat unor tineri din cerc să pregătească recenzii unor cărți a căror eroi sînt caracterizati de trăsături morale demne de însușit, recenzii pe care să le prezinte în cadrul „Joiilor tineretului”.

De asemenea, în colectiv vor fi vizionate mai multe filme ca: Lupeni 29, Cerul n-are grații, Divorț italian, pe marginea cărora se vor organiza discuții referitoare la trăsăturile morale ale eroilor lor.

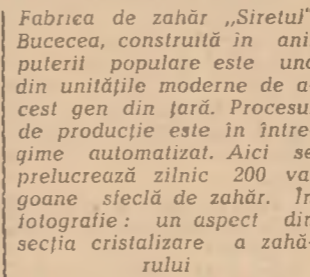
Tot în același scop, la propunerea propagandistei, tinerii din cerc pregătesc pentru prima joie a tineretului din luna decembrie un concurs „Cine știe, ciștigă” pe teme din literatură.

Fără îndoială că asemenea metode de activitate în cadrul cercului, vor face ca fiecare tinar să aștepte cu interes și să participe activ la ședințele cercului politic U.T.M. și — ceea ce-e mai important — să-și însușească temeinic cunoștințele predate, să-și îmbogățească pregătirea sa politică și ideologică.

Tribuna propagandistului

veste unui om adevărat” și altele. Propagandista a înțeles că noi săi cursanți, urmîndu-și sfaturile, au început să se preocupe cu grijă, în timpul liber, de pregătirea lor pentru discuțiile din cercul politic. Și primul seminar i-a confirmat concluzia. Balint Vasile, Ursache Octavian, Herghelegiu Aurel și mulți alți tineri din cerc au participat activ la discuții. Oboară Ioan și Miruță Constantin au adus, în cadrul discuțiilor, multe exemple

AURELIA CĂRUNTU
correspondent
„Știința tineretului”
pentru regiunea Suceava

Fabrica de zahăr „Siretul”
Bucecea, construită în anul
puterii populare este una
din unitățile moderne de
acest gen din țară. Procesul
de producție este în întregime
automatizat. Aici se
prelucurează zilnic 200 va-
goane sicilă de zahăr. În
fotografie: un aspect din
secția cristalizare a zahă-
rului

Foto: AGERPRES

Informații

Vicepreședintele Consiliului de Stat, Avram Bunaciu, a primit miercuri în audiență de prezentare pe noul ambasador extraordinar și plenipotențiar al Finlandei la București, Mărtti Salomies.

Miercuri a părăsit Capitala, plecînd spre Nairobi, delegația guvernamentală a R. P. Romine condusă de Eduard Mezincescu, adiunct al ministrului afacerilor externe, care, la invitația guvernului kenyan, va participa la festivitățile proclamării independenței Kenyei.

Miercuri seara s-a înapoiat în Capitala delegația țării noastre care a participat la „Zilele culturii rominești” ce au avut loc în cadrul programului de schimburi culturale, științifice și tehnice între R.P. Romina și Republica Franceză.

Delegația a fost alcătuită din acad. Tudor Vianu, prof. dr. Th. Burghel, rectorul Institutului medico-farmaceutic din București și Nicolae Petruțian, rectorul Institutului de Petrol, gaze și geologie din București.

Grupul de petroliști romini, condus de Ion Dumitru, adiunct al ministrului industriei petrolului și chimiei, s-a înapoiat miercuri seară din S.U.A. unde au întors vizita specialiștilor americani din domeniul industriei petrolifere făcută în luna septembrie în țara noastră.

În S.U.A., petroliștii noștri au vizitat șantierul petrolifere, rafinării, institute de cercetări și proiectări și au purtat discuții cu specialiștii americani.

A luat sfîrșit concursul legumicultorilor din regiunea București, organizat de Comitetul executiv al Sfatului popular regional, în colaborare cu ziarul „Steagul Roșu”, în scopul stimulării gospodăriilor colective în sporirea producției de legume timpurii. La festivitatea organizată cu prilejul închiderii concursului, la care au participat brigadierii, președinți și ingineri din gospodăriile colective, au fost subliniate rezultatele în dezvoltarea producției de legume. Cele 150 de gospodării colective antenante la concurs au folosit pe scară largă metodele noi în cultura legumelor, au mîrșit sortimentul de legume și au livrat produsele mai devreme decît în anul trecut. De asemenea suprafața cultivată cu legume timpurii a crescut cu 2000 ha și ca urmare a recoltelor bune realizate, gospodăriile colective au livrat cu 20000 tone mai multe legume decît în 1962.

Pentru rezultatele bune obținute au fost premiate gospodăriile agricole colective din comunele Vărășii, Adunații Copănci și Brezoalele.

Au fost premiate de asemenea brigăzile legumicole ale G.A.C. Conțești, Crețești și Brinceni.

(Agerpres)

SPORT

Hochei pe gheață

Selecionata de hochei pe gheață a orașului București a înținat la Munchen, în prezența a 2000 de spectatori, o combinată a cluburilor E.V. München (clasată pe locul II în campionatul R.F. Germane) și E.C. Bad Tölz. Hocheiștii romini au obținut victoria cu scorul de 5-2 (1-1; 2-0; 2-1). Punctele echipei Bucureștului au fost marcate de G. Szabo (2), Ferenczi, Pană și Czaka. Comentarul sportiv al agenției S.I.D. remarcă jocul ferm prestat de echipa romină și calitățile tehnice ale fraților Szabo.

Șah

Începînd de aseară, campionatul republican de șah are doi lideri: Soos și Stanicu, cu câte 3 puncte fiecare.

În runda a 4-a Stanicu și piesele negre, l-a învins în 24 de mișcări pe maestrul Mitetelu, în timp ce Soos a făcut remiză cu Ciocila. Alte rezultate: Șutman-Botez remiză; Watson-Ghețan remiză; Nempu-Gundic remiză; Scherger 1-0; Partoș Radovici remiză; Pavlov-Nacu remiză; Szabo-Șuteu 1-0; G. Alexandrescu-Reicher remiză.

(Agerpres)

PE SCURT • PE SCURT

● Reprezentativele masculine de baschet ale Franței și Iugoslaviei s-au înținat la Paris într-un meci amical. Victoria a revenit sportivilor francezi cu 85-82 (45-44) după un joc în care Dorigo (30 puncte) și Garcia (24 puncte) au fost cei mai buni realizatori. Cu câteva zile înainte, în meci oficial pentru Cupa Europei interțări, Iugoslavia învinsese Franța la Strasbourg, cu 73-71.

● Echipa olimpică de loial a R.P. Ungare și-a început turneul în Africa, jucînd la Dakar, cu selecionata Senegalului. Au cștigat

nia Aachen — Real Madrid; SC Belgrad — Paris UC. Mecuriile tur se vor disputa pînă la 22 decembrie, iar returul pînă la 19 ianuarie. Formațiile cștigătoare se califică în sterturile de finală, etapă în care intră fără joc echipa TSKA Moscova, deținătoarea cupei.

În sterturile de finală ale cupei campionilor europeni la baschet feminin se dispută următoarele meciuri: MTK Budapesta — Slavia Sofia; TSC Berlin (R.D.G.) — Daugava Riga; Crefi Madrid — Spartak Sokolovo Praga; Wisla Krakovia — Steaua Roșie Belgrad.

Scenă dintr-un spectacol al formației de teatru din comuna Săbăoani, raionul Roman, regiunea Bacău.

Foto: AGERPRES

ÎN EDITURA POLITICĂ

AU APĂRUT:

● SA NE CUNOAȘTEM PATRIA SOCIALISTĂ.

● ÎN AJUTORUL CELOR CARE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITIC U.T.M. DE LA ORAȘE.

336 pagini 5 lei.

A APĂRUT

„PRESA NOASTRĂ” REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

Anul VIII. Nr. 11 (91) 1963

Not blocuri de locuințe date în folosință la Radauți — regiunea Suceava

Foto: AGERPRES

CINEMATOGRAFE

Tudor rulează la Patria (10; 13,30; 17; 20,30); București (8,30; 12; 16,30; 20); Melodia (9,30; 13,30; 17; 20,30); Modern (9,30; 13,30; 17; 20,30); Trei zile după nemurire, rulează la: Carpați (10; 12; 15; 17; 19; 21); Grivița (10; 12; 15; 17; 19; 21); Mina von Barnhelm rulează la: Republica (9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21); Înfrățirea între popoare (14; 16; 18,15; 20,15); Floarea (16; 18,15; 20,30); Flamura (10; 12,15; 16; 18,15; 20,30); Jurămîntul soldatului Pooley rulează la: Capitolul

gendar rulează la: Timpuri Noi (10-21); Ultimul meu tango rulează la: Gluilești (9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45); Taxiul morții rulează la: Cultural (16; 18; 20); Tragedia optimistă rulează la: Feroviar (9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21); La vîrstă dragostei rulează la: Dacia (10; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21); Tinerii rulează la: Bucuzi (11; 15; 17; 19; 21); Cosmos (16; 18; 20); Mi-am cumpărat un tată rulează la: Bucegi (10; 12; 16; 18; 20); Volga (10; 12; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30); Ab, acest tineret! rulează la: Unirea (16; 18; 20); Miorița (9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21); Ultimul tren din Gun Hill rulează la: Vitan (15; 17; 19; 20,45); Bate toba rulează la: Munca (15; 17; 19; 21); Harakiri rulează la: Arta (15,30; 18,15; 20,45); A dispărut o navă rulează la: Aurora (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30); Adeso (14,30; 16,45; 19; 21,15); Lira (15; 17; 19; 21); Cucerirea Everestului rulează la: Vitorul (15; 17; 19; 21); Codin rulează la: Colentina (15; 17; 19; 21); Noua prietenă a tații — Ab, acest tineret! rulează la: Luceafărul (15; 17); Cotele de Monte Cristo rulează la: Progresul (15; 19).

Televiziune

JOI 5 DECEMBRIE 1963

19,00: Jurnalul televiziunii; 19,10: Căpitanul Val-Virte; 19,45: Taina vasului înghețat; 19,45: Dăruirea de aur — film; 21,25: Pe un picior de piat: mealegru bănățene. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARIA BANUȘ: „METAMORFOZE”

ntitulindu-și astfel volumul, Maria Banuș recuză la o metaforă-simbol, elocvent și sugestivă, traducînd ideea devenirii, a transformării în continuare. Raportată la conținutul poemelor antologate, „metamorfoze” privește diferitele vârste sentimentale ale omului, mai precis ale femeii, surprinse cu precizie în dimensiunea lor erotică. Practic sfera e însă, evident, mult mai cuprinzătoare, pentru că nu o dată problematica lăse din cadrul limitat al dragostei, conexind și alte teritorii sufletești. Versurile alete din „Tara fetelor” nu sînt, de pildă, o simplă transcriere a frământărilor pubertății sau tineretului ce se vrea împlinită, ci și un jurnal ce anticipază oarecîte momente, înregistrînd particularități specifice universului infantil; poeziile recoltate din ciclurile „Se arată lumea” sau „Magnet” nu rețin exclusiv reacțiile vârstei încrunțite la un fenomen care certifica permanența în timp a simțămîntului erotic, ci și fine introspecții și dezbateri etice privind probleme adiacente ca prietenia și alitudinea umană față de scurgerea nemiloasă a anilor. Perspectiva e firescă la o poezie care gîndește prin excelență dialectic și referă mereu stările afective personale la realități obiective, materiale

sau spirituale, de rezonanță larg omenească.

„Metamorfозe” subliniază însă, în cazul Mariei Banuș, și un fapt de natură oarecum stilistică. De-a lungul a peste 25 de ani de activitate lirică, poeta a trecut, pe nesimțite parcă, de la expresia frustrată, imagistică, senzuală, transfigurînd inefabilul lui „nu știu ce” și „nu știu cum”, al vârstei cînd zburătorul cercelazea insistent sufletul feminin, la expresia de limpezime clasică, marcînd etapa cînd metamorfoza-podoabă e înlocuită cu metamorfoza-idee artistică, iar problematica sentimentală e subordonată uneia cu puternice inflexiuni filozofice. În „Tara fetelor” (1937), accentul cădea pe o poezie a imaginii concret-violente, de o sensualitate țipată, cultivînd asociația rară, răpătată darnic în fiice vers. Textul era încercat de metafore, autotora simțind în toată această perioadă de debut editorial nevoia imperioasă de a găsi pentru fiecare element al ideii artistice materializarea cea mai strălucitoare și mai neașteptată. Formula traducea, în fond, o stare sufletească specifică vârstei, cînd reacția sentimentală e prin ea însăși empirică, instabilă și tulbură, nedistilată esențial. Analizîndu-o poeta o reliefa în datele ei contradictorii, insistînd artistic asupra fiecărei fațete, încercînd definiții metafizice pentru fiecare aspect. De un-

de impresia deconcertată a unei poezii compuse din propoziții care, luate în sine, sînt fiecare un mic poem, dar, alăturate, dau senzația de aglomerație, întunecînd în parte posibilitatea cititorului de a desluși ușor ideea artistică de bază. În ciclul „Magnet” (1962), efortul spre adîncire și limpezime maximă. Metamorfозe rămîne, firește, mijlocul principal de transfigurare, dar orice ispită de a o folosi abuziv e respinsă din capul lo-

nouă „Cîntare a cîntărilor”, aspirația umană spre fericire, raportul dintre fericirea personală și cea colectivă, relația în timp dintre bărbat și femeie, sensul tulburător al sentimentului de dragoste. Polemizînd cu individualismul burghez și cu tare ancestrale care mai umbresc sau mai altează concepția unora privind natura iubirii, poeta subliniază drept condiție obiectivă și subiectivă a adevăratei fericiri personale integrarea intereselor și viselor individuale în orbita acelorale ale colectivității. Vechei antinomii, prezente de veacuri în lirica erotică a epocilor pre-socialiste, dintre însă și societate, dintre fericirea îndrăgostiților și obștea în care viețuiesc, Maria Banuș îl opune ideea umanist-socialistă înscrisă în leitmotivul poemului: „Căci fericirea-i întutoră / sau a nicănuia”. Distihul rezumă un înalt principiu de morală comunistă, căruia întregul poem (prin dialogul purtat de Adam și Eva — simboluri ale umanității — aflați la porțile fericirii, în fața pomului vieții) îi aduce o armătură remarcabilă prin intensitatea ei emoțională. Acestui principiu îi este subordonată întreaga dezbateră și fiecare fir din țesătura lirică, momentele istorice, argumentele sociale, politice și psihologice invocate în întreprînzîndu-se firesc, fără stridențe și fără diluții inutile.

AUREL MARTIN

A apărut
Calendarul de perete
„Știința”
Bogat ilustrat
L 1964

hici nu elee fără
Pilonul „Pionier”
produs de fabrica
FLAMURA ROȘIE
SIBIU

Cronica LITERARĂ

cului. Poeta dă acum prioritate coeficientului filozofic, izbutind să subordoneze totul intenției de a releva o semnificație. Fenomenul e comun de altfel, în variatele lui ipostaze, întregii poezii scrise de Maria Banuș în ultimul deceniu.

Coeficientul de care vorbeam se distinge însă mai cu seamă în poemul „La porțile raiului” (1956), piesa de rezistență a volumului și una dintre cele mai interesante realizări ale liricii noastre contemporane. Poemul tratează, sub specie erotică, în stil de

(Agerpres)

